

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicacionem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Tractatus De Brevissima Ad
Perfectionem Via: Hoc Est, De Perenni divinæ voluntatis intentione,
executione, apprehensione

Druzbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066340

Caput XV. Consideratio ad cognitionem, amorem, exercitationem Divinæ
Voluntatis mentem permovens, & prædictorum summam magna parte
complectens

urn:nbn:de:hbz:466:1-45352

tua Domine, ut cibum sumam? O mi Deus etiam hoc tibi placuit velle à me fieri? facio purè quia ita vis. Est voluntas tua Domine, ut ego scribam tantinè sum ego tibi vermiculus, & minima portio creaturae tuae, ut dignum ducas tuam mihi Voluntatem ostendere, & pro me illam perficere? Fiat Voluntas tua. Vel: Non sum dignus ut faciam Voluntatem tuam, quia tamen tu vis, fiat Domine a me & per me.

Hæc sufficient. Et quia res hæc magni momenti est, adedò ut totius structuræ sit basis & cardo, Considerationem apponam, quâ hæc omnia, quæ hæctenus fusius dicta sunt, in unum contraham, fontesque tum præcedentis capituli praxium, tum hîc expositorum affectuum explicabo, quo in promptu sit, mentem ad huiusmodi exercitii saluberrimi usum identidem excitare atque prædictorum memoriam refricare.

CAPUT XV.

Consideratio ad cognitionem, amorem, & exercitationem Divinæ Voluntatis mentem permovet & prædictorum summam magna parte complectens.

92. **L**ongior hæc (ut patebit) erit Meditatio, quibusdam etiam punctis difficilior; cogit enim sic rei necessitas, magnitudo, obscuritas. Erit tamen fæcunda & practica, neque gestu privabit. abundat convictionibus intellectus, profuturisque conclusionibus. Meditatio erit, Voluntatem etiam ad id quod probatur

impellere, aut impelli à Deo flagitare. Ne longitudo fastidiosa sit, octo in dies ferme distribui poterit Meditatio, idque hoc ordine quo & scribetur.

1. De voluntate Dei secundum se.

2. De Voluntate Dei quoad Deum; non quòd ista re distinguantur, sed quia consideratione nostrâ distinguuntur.

3. De Voluntate Dei quoad Christum Dominum.

4. De Voluntate Dei quoad nos, seu quid sit in nobis?

5. De Voluntate Dei, quid exigit à nobis?

6. De Substantiâ Intentionis & Exercitationis Divinæ voluntatis, deque proprietatibus ejus Intentionis.

7. De excellentiâ, perfectione, effectis hujus exercitii.

8. De modis reddendi hoc studium familiare, deque affectibus, quibus hæc exercitatio peragenda sit. Priores quinque partes tradam fufius; in reliquis remittam me fermè ad jam supra dicta; ut quid enim repetam? Ad rem jam accedo.

CONSIDERA I. *Quid sit Voluntas Dei secundum se?*

I. Dei Voluntas in se, & secundum se spectata, est ipsemet omnino Deus: quidquid enim in Deo est, Deus est: consideratur autem & concipitur, ut aliquid aliud à Deo; vel propter opera quæ facit extra Deum: vel propter expo-

F 5

sitio-

93.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including the letters 'V' and 'S'.

fitiones sui modosque, quibus se explicat ad
notitiam nostram, quos constat non esse Deum
vel propter similitudinem nostræ voluntatis, quæ
aliud est ab animâ, & in quâ aliud est potentia,
aliud actus: nos autem divina creatorum instar
percipimus, cum tamen in Deo volendi vis sit,
potentia non sit, vis autem semper actualis, sem-
per in actu, eoque unô, nec à Deo distincto; se
enim ipso Deus vult, quidquid vult.

Ex quo ego *primò* magnam quandam, &
miram mihi de hujus voluntatis naturâ opinio-
nem formabo: ut quæ imperceptibilis incom-
prehensibilisque sit, planè sicut & ipse Deus,
cum quo illa unum est.

2. Conabor etiam corrigere usum meum
cogitandi de voluntate DEI, & eam non ut
quid diversum à DEO, sed ut DEUM ipsum
concipere contendam. 3. Denique orabo hanc
ipsam Sanctissimam Voluntatem Dei, ut ipsa
cogitationes meas de se corrigat, meque digne
de se cogitare faciat.

93.

II. Quemadmodum velle, est actus appeti-
tus rationalis in bonum tendentis. ita voluntas
Dei nil est aliud, quàm actus appetitus Divini, ex
summa ratione, Sapiaque procedens, in bo-
numque tendens. Bona enim volumus, & ma-
lum ut tale, nemo vult: Sed objectum volunta-
tis est bonum tantum: quia ergo Deus quidquid
vult seipso vult, sequitur quod Deus seipso in
Deum tendat, & ipse sit appetitus boni. fitque
ejus naturâ bonum appetere, & denique quòd sit
actus bonum appetens. Cum vero talis sit actus,
quale ejus objectum, talisque sit appetitus, qua-
le id

le id quod appetit: sequitur etiam Deum bonum esse actum, bonumque appetitum, siquidem bonum appetit: quod si appetat summum bonum, sequitur etiam esse ipsum summum bonum.

Ex his autem discam, quanta & quàm bona res sit Bonum appetere. Per hoc enim redditur bonus appetens: Certe hoc tanti facit Deus, ut per seipsum, seu seipso bonum appetat, & velit, ipseque sit Voluntas boni. hinc proponam avertere mentem meam voluntatemque semper à malo, bono autem illam applicare. Hinc etiam discam, Voluntatem Dei bonam esse, siquidem bonum appetit, & vult; & quidem tam bonum esse, quàm bonum est id quod appetit. Hoc autem quale sit, jam videbo.

III. Deus non tantùm vult bonum, nec tantùm vult illud semetipso, ita ut suum velle sit ille ipse: sed etiam vult summum bonum, quo scilicet, nullum honestius, sincerius, majus, perfectius; hoc est, vult semetipsum? Nullum enim aliud summum bonum est, præter ipsum Deum, & nullo alio potest gaudere, aut agere, aut egerere, nisi summo, cum sit summus, & in appetendo Sapientissimus: non sapienter autem appeteret, si minus bonum, quàm ipse sit, appeteret; quin minore bono, quàm ipse sit habito, nunquam appetitum suum expleret; quippe majoris boni capax esset, & non haberet, ideòque miser esset. Pro quo, Nota; quòd si Deus non nisi summum bonum vult, sequitur, quòd quando vult, ut ego silentium v. g. servem, aliudve quid simile, in oculis meis vile & leve faciam, tunc etiam Deus summum bonum velit. Nunquid ergo fer-

vari

vari silentium à me, summum Dei bonum est. Est omninò ex parte motivi Divini. Deus enim omnia quæ vult, propter se vult, & non tam alia quàm seipsum in aliis attendit & vult: proinde quando meum silentium vult, seipsum in meo silentio vult; ipse autem sibi summum bonum est. Vide ergo, ô anima, quantum bonum silentium tuum est, quod Deus à te vult: summum bonum Dei in eo est; & ero tam impius in Deum, ut illi denegem? ô quò affectu, quâ curâ, quâ diligentia, hæc minuta quamvis, facienda essent, si oculi quibus hæc videantur, essent!

Atque ita hinc colligam 1. Hæc omnia unum & idem esse in præsentem, Deum qui vult, voluntatem quâ vult, Bonum quod vult; hæcque omnia summa & perfectissima esse. 2. Colligam quòd quando Deus vult summum bonum, vult seipsum, & suam voluntatem. 3. Colligam Quod quando Dei voluntas vult summum bonum, vult ipsum Deum, & vult semetipsam. & consequenter, Colligam 4. Voluntatem Dei multis de causis dici Dei voluntatem. 1. Quia in Deo est. 2. Quia Deus est. 3. Quia Deus per illam vult, quidquid vult. 4. Quia Deus per illam non aliud sed seipsum vult. 5. Quia Deus per illam vult & habet illam ipsam, ideòque ejus est, quia illam vult, & habet illam, per ipsam voluntatem: Voluntas enim Dei est suiipsius volitio. 5. Denique Colligam Voluntatem Dei esse summum bonum: Est enim Deus, qui est summum bonum: quàm ego beatus, si voluntate Dei potiar: quantopere illam æstimare, amare, appetere, querere,

rere, ambire, venerari debeo? quantum meum bonum hanc voluntatem nosse, gustare, exequi!

IV. Deus nunquam sine suâ voluntate est. Etenim vita in Voluntate ejus, semperque vult aliquid, quia semper est quod velit, nempe ille ipse; neque vult alteri nisi sibi, & ita vult semper, semetipsum sibi; neque vero otiosè, & steriliter vult, sed efficaciter; quare sicut perpetuo se sibi vult, perpetuò se sibi dat, & cum sit summum bonum, summum bonum sibi dat; semper ergo gaudet, potitur, fruitur summo bono, estque semper beatus; & cum hoc à voluntate habeat, summi ætimat hanc suam voluntatem, semper illam implet, & per illam seipso tanquam summo bono fruitur. Fruitio enim & gaudium est actus voluntatis circa bonum præsens; atque ita Deus suâ voluntate vult sibi, summum bonum, confert, fruitur.

Ex quo Colligam immensam quandam hujus voluntatis bonitatem. 1. Quia cum amet, & velit summum bonum, summè bona ipsa est; talis enim actus est, quale objectum ejus. 2. Quia Deo est causa & origo summi boni, per illam enim Deus dat sibi summum bonum, cum, ut dixi, efficaciter illud sibi velit, & Dei velle sit posse, sit facere. 3. Quia facit Deum beatum. 4. Quia est ipsa fruitio summi boni, atque beatitudo Dei. Ultra inde colligam, quantum sit bonum, hanc Dei voluntatem efficaciter exequi; ecce enim, quia Deus illam exequitur, summum bonum habet, & beatitudinem: Si ergo etiam ego illam exquerer beatus summo bono essem. quocirca illam exequi semper efficaciter proponam.

V. DEVS

95.

1112

xi

1112

111

V

96.

V. DEUS est actus purus. Semper ergo agit. Actus enim est id, quo aliquid fit, seu, quo aliquid actu est. Semper ergo Deus voluntatem suam (etsi semper existentem) agit. Estque in Deo actus voluntatis semper. Semper ergo Deus vult & quia nil aliud vult, quàm bonum, id est, seipsum, quem tamen semper habet: ideo Deus semper habet bonum, quod vult & tamen semper vult id quod habet; ex eo, quia semper bonum quod vult, habet, beatus est: quia vero semper vult quod habet, summum esse bonum quod vult, ostendit, utpote, quod nunquam fastidiatur, quod nunquam satis appeti possit, circa quod recte voluntas semper occupetur, & quod summæ Voluntatis capacitatem, sufficienter, semper, adæquatè occupet: tale denique quod ille contentus sit, & quod habere semper velit.

Ex quo ego Colligam. 1. Quod si Deus semper suam agit voluntatem, & ego nunquam debeam à Divinâ voluntate agendâ cessare, præsertim cum Deus illam agat semper perfectissimè, ego autem cum tot imperfectionibus, ut merito debeam semper in eâ perficiendâ occupari. 2. Quod si Deus habet hoc totum quod vult: ego quoque si Dei voluntatem fecero, totum habebō, quod voluero. 3. Denique colligam, quod si Deus hoc vult, quod jam habet, cupiam & ego nunquam Dei voluntate fatigari, sed semper illam cupiam facere; nec mihi molestum, leve, turpe, parvum erit facere, quibus Deus non eget, sed satis erit mihi Dei voluntatem, ut ea sint, fecisse: sicut Deus etsi habet quod vult, vult tamen quod habet, quia illum delectat velle: ita

ego

ergo agi
no aliqu
tem suam
e in Deo
Deus vult
est, scilicet
eò Deus
nen semper
aper bonum
ia verum
e bonum
nunquam
offit, cit
etur, &
sufficiens
que quo
r velit.
si Deus
nunquam
re, præ
Etissime,
t merito
pari. 1.
vult: ego
m habe
m, quod
am & e
l semper
n, leve
s non e
at ea sint,
vult ta
elle: ita
ego

ego et scio nil prodesse Deo opera mea, volo
tamen illa facere, tantum quia illa vult Deus, &
quia hoc illi placet.

VI. Deus quidquid est in Creaturis perfe-
ctionis, totum habet in se modo perfectissimo,
seclusis imperfectionibus; unde etiam hoc, quod
in Creaturis Voluntas est & velle, habet DEUS
in se modo perfectissimo. Volitio creata, seu
actus volendi, est actualis appetitio, tendentia,
propensio in bonum. in Deo ergo, vel potius
Deus ipse, est etiam vis & actus tendens in bo-
num, illudque appetens, & hic dicitur Dei vo-
luntas. Quare eatenus Deus dicitur Voluntas
Dei, quatenus scilicet est actus tendens in bo-
num, & appetens illud. Hic actus vel hæc ten-
dentia in bonum, quatenus se in se continet, &
quamdiu intra se est, vocatur Essentialis DEI
voluntas; estque necessarius actus; necessariò
enim Deus tendit in bonum, cum & tenden-
tia ista sit Deus & bonum illud non sit aliud,
quam Deus. Hæc ipsa tendentia in bonum qua-
tenus incipit se derivare & manifestare ad extra
in Creaturis, vel eas creando & condendo, vel
cum ipsis operando easque in suis operationibus,
ut & ipsæ quoque rectè in bonum tendant diri-
gendo, est vocaturque Dei voluntas ad extra:
& est actus liber, non enim necessariò erumpit
foras modis prædictis. Sed liberè, & quia ita
placet illi: Et condendo quidem creaturas pro-
dit se illo dictamine pratico, cui vel ipsum Nihil
obedit, *Fiat*. Operando autem vel cooperando,
& cooperationes dirigendo creatas, prodit se illo
dictamine etiam pratico, cui omnis creatura
existens

97.

3102

xi

v. 1500

v. 1

V

existens obedire tenetur, irrationalis quidem necessario, rationalis libere. scilicet. *Hoc fac.*

98.

Et loquendo de Creaturis rationabilibus, istud dictamen practicum, operationes dirigens dupliciter Deus ad extra prodit. 1. Intus pure. Homini v. g. ad cor solus soli loquendo, Voluntatemque suam ostendendo, & quid boni appetere declarando, idque tam clare, ut homo nullo modo dubitet Deum esse, qui sibi loquatur, Voluntatemque suam declaret; quippe qui intus experiat & gustet, & videat, non alium præter Deum esse, qui hoc velit, & se hoc velle, sibi ostendat. Atque hoc fit vel intellectum hominis illustrando, & dicitur Inspiratio, Illuminatio: vel voluntatem creatam pelliciendo, gustumque eius quod Deus velit (imò & aliquando ipsum, quem Deus de re volitâ habet) propinquantibus, & est Motio. quoquo autem modo fiat, sive per lumen, sive per gustum (ordinariè fit per utrumque) exinde Voluntas Dei Interna dicitur intus enim se & quasi clam, & furtim absque arbitris insinuat: ita ut possit homo dicere, se veritas susurri eius audiisse aure suâ.

99.

2. Prodit Deus voluntatem suam in illo dictamine (*Hoc fac*) foris per signa aliqua externa, ut per vocalia imperia, per leges scriptas, seipso, vel per Superiores, quoscumque legitimos, legitime latis, per consuetudines, per rationis lumen, per cursum naturæ. Et hæc dicitur Voluntas Dei externa. quia scilicet per externa signa se declarat, multis nota, communis. Primæ voluntatis finis est, Deus nude, ejus enim est Deo bene velle, Deum beare, Deum velle

Deum esse. Secundæ & Tertix Voluntatis, est etiam finis Deus ultimâ, sed non inude, verum per medias creaturas, ad quas Deus à se prodit propter se, & iterum ab illis redit ad se, illas deducendo ad se, sed tamen diverso modo. Nam secundâ voluntate prodit suaviter, occultatè, sine signis & strepitu, suum gustum de rebus dans creaturæ, & sic eam suisuavitate, & perfectione delinit, perficit, à creaturis aliis abstrahit, in se rapit: at tertiâ Voluntate, sensibilibiter manifeste agit, proditque se, ostendit legem, scripturam, usum, regulam, rationem, conscientiam appetit, opus exigit. ut juxta hæc fiat, ne ab his aberretur.

Ex his porrò ego discam, tripliciter Deum. Deique voluntatem attendere in meis operibus, & in meipso. 1. enim conabor, ut omnia hæc quæ Deus fieri vult, mandat, consulit, ostendit, faciam, propter hoc solum, quia Deus vult, & hoc ex præscripto Voluntatis externæ. 2. Conabor facere omnia, quæ Deus vult, non tantum quia ita in legibus præcipit, sed magis quia hoc delectat Deum, quando ita fit, & quia Deus gustum habet in hoc quod ista fiant, ut ergo Deus gustum hunc habeat vel quia illum habet, vel ut illum gustum ego experiar, faciam, nec ultra quidquam intendam. 3. Nec attendam legem, nec gustum experiri cupiam, aut excitare, sed conabor omnia facere, quia Deus est, abstrahendo ab hoc quid sit? ubi sit? sed hoc solum in operibus meis attendere volo (*Facio. ut Deus sit, quia est.*) Brevius; Conformabo me, vel externæ quam mihi DEUS præscribit, regulæ; vel interno de re gustui, & saporis, vel ipsi purè DEO, nihil admiscendo

V.P. Druzb. Op. II.

G

scendo

100.

1112

xi

1112

111

V

scendo in quopiam gradu mei lucelli, commodi
spei.

101.

Ex his etiam discam ita soli divino bono inherere, & placito, ut tamē etiam externa bona amem (sicut & voluntas Dei, ita est circa bona Dei, ut fit etiam circa nostra) sed non nisi juxta Dei solius solam nudamque voluntatem, & ita pro regulā voluntatis meæ, omnisque operationis meæ assumam mihi Dei voluntatem, aliquo modo et illis tribus spectatam, modò explicatis.

Ex his denique discam: Inspirationes & motus interiores procurare, observare, & exequi. Similiter discam, leges regulas, consuetudines communes aut privatas cognoscere, amare, exequi diligentissime, etiam minutissimas. Siquidem eadem in re, & in Substantiā voluntas Dei est quæ dicit: *Non occides*; & quæ *non otiose loqueris*: objectum diversum, at voluntas Dei eadem. S. Hieronymus in Ep. Jacobi ad vers. 10. *Quicumque autem totam legem servaverit, offendit autem in uno, factus est omnium reus*: sic habet. *Quare, non debemus aliqua precepta ejus, quasi vilium uniuscuiusque & parva contemnere, sed imperantis in omnibus majestatem aspicere. ullum quippe mandatum Dei contempnibile nobis videri potest, si ejus semper cogitemus authorem.*

102.

Discam similiter, & ordinem universi: naturas rerum, earundem proprietates, omnes eventus, tanquam Dei voluntatem amabo, tanquam signa & expressiones divinæ voluntatis recognoscam & acceptabo; contentusque ero omnibus evenientibus, exequarque si quæ erunt exequenda. Hinc non erit mihi molestum, quod pluvia, aut æstus sit, quod ignis urat, quod spina

pungat

pungant, quod aqua frigefaciat, quod ventus flet, quod nox diei succedat, quod moriatur quis aut infirmetur, quod persecutiones boni patiantur, quod hoc vel iste, vel ille faciat, quod mihi hoc vel illud accidat, non accidat, &c. Sed in his omnibus geram me illo modo, quo de se testatur David. Ps. 30. 10. *Obmutui, & non aperui os meum, quoniam tu (Domine Deus. Tu ò adoranda Voluntas Dei mei hæc omnia) fecisti: quoniam tu in istis tibi complaces, quoniam hæc tibi sapiunt in hisque tu delectaris sapientissimè, & suavissime, & occultissime, & felicissimè: & denique quoniam tu es, qui es, & hoc quod es. Gaudeo quod hæc tua Sanctissima Voluntas fiat. supplico ut fiat hæc tua Sanctissima Voluntas, sicut in celo, sicut in teipso, ita & in terra, & in nobis, & per nos.*

CONSIDERA II. *Quid sit Voluntas Dei, & qualis quoad Deum?*

103.

I. Voluntas Dei est in Deo id, quo sibi Deus optimus est. Deus enim per hoc sibi optimus est, quia in nullâ re sibi deesse vult, neque deest, sed omnia bona sibi vult, omniaq; sibi confert, omnia sibi conservat, omnia bona sibi est: hoc autem habet Deus à suâ Voluntate, quâ tantum sibi boni vult Deus, quantum boni esse potest, tantumque boni sibi dat, quantum capere potest in omni genere. Bona est Sapientia? dat illam cum summâ propensione, & alacritate atque gaudio Dei voluntas Deo, & dat tantam, quantam Deus capere potest. Bona est Bonitas? dat bonitatem cum summâ item alacritate & voluptate Deo, tantam, quantæ Deus capax est. Bona est pulchritudo?

G 2

chri-

1142
 xi
 : uscu
 : l
 V

chritudo, suavitas, majestas, dignitas, gloria, misericordia, Justitia, perfectionis omnis plenitudo? tantam dat voluntas Dei Deo, quantum capere Deus potest, &c. Ex his ego vel unum hoc colligam, nihil esse melius, quam cum hac Dei voluntate familiaritatem contrahere, per hanc enim fiet, ut omnibus illis divinis bonis tantum ditescam, quantum mea parvitas capere poterit.

104.

II. Ut luculentius capiatur, quomodo se hæc Dei voluntas habeat quoad Deum, sciri debet, duas illam habere in Deo singulares prærogativas, atque functiones. *Prima est.* Quod sit vinculum Dei, & vinculum quidem omninò indissolubile, vinculum Deo necessarium, & quod in Deo est necessariò, etsi non sine summâ Dei voluptate; adeò ut Deus illud nec effugere possit, nec solvere, imò neque ejus solutionem velle (siquidem deberet velle per voluntatem, Voluntas autem, non potest seipsam nolle, aliàs id quod vult, nollet) Ligat autem Deum voluntas & vincit in semetipso, ita ut per hoc vinculum Deus sit sibi hoc quod est. videlicet Deus, hic Deus, unus, idem. Quia enim illum ineffabilis illa Communicabilitas & Communicatio videbatur quasi velle partiri à semetipso, & in plures personas dividere ac multiplicare, ne id fieret, voluntas personas quasi vinxit, & duo Supposita unum fecit in natura; neque tamen duo Supposita sustulit, aut confudit, sed potius distincta reliquit, atque etiam seipsam, ut quid tertium, adjecit, adjiciendo nexuit, & multipliciter Deorum impedivit: & ex tribus unum in natura conflavit, triaque nihilominus Supposita sed vincta, sed

sed unita, sed identificata in natura reliquit. Dum enim se Pater Filio communicat, se quasi à se separat, seque sibi opponit, sed voluntas illum sibi sibi apponit, quando se utrique communem interferit, & utrumque conjungit, ita ut illis duobus se velut quid tertium addat, & duo Supposita uniendo tria faciat, omniaque tria supposita, unum in natura reddat. Mira equidem & nec investigabilis, nec comprehensibilis duorum in unitatem & identitatem, per tertii ab utroque distincti, additionem coagmentatio: quis enim capiat? ut ex duobus unum idemque facias, tertium superaddere distinctum ab utroque, commune tamen utrique, & idem cum utroque, quod & illa duo, & se tertium faciat cum illis, & inter se unum ac idem? Verum est in Creatis etiam, ut duo unum fiant, tertium superaddi solere distinctum, at illa unitas non est proprie unitas; est enim aggregatio potius non verò identificatio. at hinc ita sunt duo Supposita unum in natura per additum tertium, ut omnia & distincta maneant, & tamen sibi identificata, sintque & tria, & unum: tria supposita, unum in natura, Hoc est mirabile divinæ voluntatis in Deo vinculum, in quo Pater & Filius communi sibi Spiritu sancto nectuntur, suntque; unum & sunt unus: sunt tamen tria Supposita & tres. Unde autem hoc illi Voluntati? ne quære. Voluntas est: hoc satis est. & quis illi potest dicere, cur ita facis? Job. 9. 12.

Ex hoc ego colligam, divinæ voluntatis, sicut ejus quæ ad intra est, ita & ejus quæ est ad extra proprium esse, omnia Deo unire, quæ digna Deo sunt, præsertim verò Filium. Unde Conabor 1. Filius Dei per gratiam Christi fieri.

G 3

2. De-

1112
 xi
 1112
 111
 V

2. Deinde hanc voluntatem Dei studebo semper magni aestimare, & diligenter exequi; illique me unire, ut sic & illa me secum Deo uniat.

105.

III. Ex hac primâ Prærogativâ Voluntatis divinæ confurgit altera, quòd scilicet sit Domina & Regina Dei, cum enim ita, ut dixi, vinciat, & stringat, consequenter illum in suâ potestate habet, ei que dominatur, ita ut nihil faciat Deus sine illâ, sed omnia per illam, & ad ejus nutum Deus verò illi in omnibus ad unguem (ut ita dicam) obedit. Quod tamen nec Deo indignum, nec divinæ Voluntati indebitum est. Non quidem indignum Deo, perinde, sicut nec indignum eo est, ut sibi ipse imperet. Voluntas enim ejus, est ille ipse, & ita dum voluntati obedit, sibi obedit. Non etiam debitum Voluntati, quia cum sit Sanctissima, Rectissima, Perfectissima, Suprema agendi regula, imperandique ratio, debetur illi naturaliter, & omni jure, ut juxta eam quilibet se dirigat. Neque Deus habet in se altiùs, rectiùsque agendi principium, suâ ipsius Voluntate; ita ut si Deus suâ voluntate non regeretur, non superfit illi quidquam aliud quo regatur, sed vel nil agere, otiosi que, vel contra suam voluntatem, sine que illâ agere deberet: quorum illud puro actui repugnat, & hoc per se absurdum est. Voluntas ergo Dei dominatur Deo, est que ejus Domina, Regina Imperatrix.

Ex quo discam ego, aestimare hanc voluntatem Dei, me que illi nullatenus subicere gravabor, cui vel ipsum Deum obedire advertam. Discam etiam quàm justum sit & me & omnia huic Sanctissimæ Dei voluntati subjici; à cujus sub

subjectione! Deus etiam seipsum non exemit. Discam præterea quàm in æstimabilis sit hominum, & mea imprimis malitia, atque nequitia, qui divinæ huic voluntati nos subtrahere, resistere, illam infringere, eique omnibus modis repugnare audemus. Et quibus infernis expiari potest factis, tanta divinæ voluntatis à vilissimo vermiculo, à pulvere & cinere injuria?

IV. Sed juvat penitius hunc voluntatis divinæ in Deum dominatum, deique erga illam, (ut sic loquar) reverentiam inspicere, ut tanto amplius & ejus dignitas, & humana pateat malignitas. Tantum ergo hæc Voluntas in Deum potest, & tam Deus illi exactè obedit, ut quidquid illa jufferit, digna, indigna, is ne jota quidem, nec apicem unum ex omnibus ejus jussis negligat. Communicabat se Deus plenissime, sufficientissimeque in seipso tribus personis suis, nec egebat amplius communicari; jussit Voluntas divina, ut Deus se etiam aliis modis infinitis, communicaret rebus creatis, per esse Corporeum, per esse Spiritus, per esse vivens, sensitivum, rationale, intellectuale, substantiæ, accidentis, per esse Gratia, Gloria, Sacramentale, unionis hypostaticæ, cum tantâ in singulis generum, specierum, individuorum, proprietatum, virtutum, accidentium, circumstantiarum varietate; fecit hæc omnia Deus, & usque nunc facit, & faciet.

V. DEUS habuit imaginem sui adæquatissimam a quâ se in Filio suo, jussit tamen illum voluntas Dei infinitas creaturas ad imaginem & similitudinem sui condere, iisque esse immortale conferre; Fecit hoc Deus.

VI. DEUS maxima quæque attributa, & per

1102

xi

1102

1102

V

semper
illique
at.
voluntatis
Domina
nciat, &
state ha-
at Deus
s nutrum
ut ita di-
dignum,
Non quia
nec indi-
Voluntas
tati obe-
Volun-
na, Per-
perandi-
nni jure,
ue Deus
ncipium,
oluntate
am aliud
ue, ve
gere de-
gnat, &
rgo DE
Regina
volunta-
e grave
divertam
& omnia
à cuius
sub

perfectiones suas habebat apud se reconditas
 jussit Voluntas prodere illas gravissimis stupen-
 disque operibus: Omnipotentiam, creando tan-
 ta, tam varia, tam pulchra, mira ex nihilo, pro-
 pagando generationem, &c. Sapientiam, illa
 omnia ordinando: Bonitatem, tot virtutibus u-
 tilitatibusque ea implendo, & certis usibus de-
 putando: Æternitatem, æterna multa, incor-
 ruptibiliaque faciendo: Liberalitatem, omni-
 maximis perpetuisque beneficiis ornando, ple-
 raque etiam sanctificando, salvando: beando
 Misericordiam, ex miseris extremis ac præfere-
 tissimis ea liberando: Justitiam rigidissime illi sa-
 tisfaciendo: Charitatem, tanta propter illam fa-
 ciendo, patiendo, instituendo.

109.

VII. DEUS erat beatissimus atque felicis-
 simus ineffabili beatitudine, quæ nec in cor ho-
 minis poterat ascendere, aut in ullius puræ crea-
 turæ animum. Deum sua voluntas jussit Crea-
 turas suæ illius beatitudinis capaces condere, &
 istum eas finem ordinare media illum consequen-
 di præscribere auxilia semper parata uti volente-
 bus præstare, non cogitantibus offerre, respuen-
 tibus obtrudere.

110.

VIII. DEUS erat sibi sufficientissimus, in
 gloriâ, in opibus, in vitâ, in naturâ, in esse, in
 virtutibus & perfectionibus, jussit eum tamen
 Voluntas mendicare à Creaturâ suâ Gloriam, O-
 pes, Cultum; quin & vitam, naturam, esse hu-
 manum; virtutes etiam, perfectionesque, Pau-
 pertatis, Castitatis, obedientiæ, patientiæ, hu-
 militatis, mansuetudinis, modestiæ, abstinentiæ,
 abnegationis, mortificationis, Spei.

111.

IX. DEUS habebat capacissimum in quo

mane

maneret Domicilium, scilicet, semetipsum: jussit eum tamen acceptare domos in mundo: jussit eum manere in omnibus rebus etiam vilissimis ac minimis, per essentiam, praesentiam, potentiam. Deinde in caelis, deinde in cordibus rationalium creaturarum, per Fidem, per Gratiā, per corporalem Incarnationem ut in Maria, per Unionem hypostaticam in Christo, in Sacramento panis, in templis.

X. Habebat apud se Deus multa decreta, & consilia secretissima, quae tamen scitu & operatu erant tum dignissima, tum valde necessaria creaturae: jussit illum haec omnia creaturis evulgare, etiam tanto ante, non solum per naturale lumen, per figuras, per prophetias, sed etiam per seipsum, non tantum voce, sed opere & exemplo. 112.

XI. DEUS habebat apud se thesauros pretiosissimos aequè ac deliriosissimos, scilicet Filium unigenitum, & Spiritum S. medullam bonitatis suae; utrumque jussit dari hominibus, dare debuit, dedit. 113.

XII. DEUS habuit magna apud creaturas debita, praesertim apud homines ut Amoris, satisfactionis, justitiae, adorationis, Sacrificii, Gratiarum actionis &c. Jussit voluntas haec illum sibi pro hominibus. 1. praestare, 2. deinde etiam id ipsum hominibus praestandi facultatem & potestatem dare, modumque docere, factum est. Hinc Deus sibi pro hominum peccatis ex summo rigore satisfecit, justitiam implevit, seipsum amore cultuque creato quantum creaturae possibile fuit, amavit, coluit, adoravit. Sacrificium sibi Adoratorium, Gratiarum actorium, propitiatorium, impetratorium, ex seipso instituit, 114.

1102

xi

1102

11

V

tuit, ejusque potestatem hominibus non solum offerendi, sed etiam conficiendi contulit. Misericordiam & Gratiā hominibus, quin etiam jus ad exigendam gratiam ex jure justitiæ fidelitatisque in manus hominum in Sacramentis dedit.

Admirabor & obstupescam vehementissimè hanc divinæ voluntatis in ipsum Deum imperiositatem & auctoritatem, Deique ad illam submissionem. Discam etiam, quod si Deus in seipso tantum curat omni ex parte Voluntatis suæ nutus implere: quāto magis zelabit, ut iidem creaturis impleantur, & quāto indignè feret, si non implebuntur. Gaudebo illam tantum in Deum posse, & tam sibi obsequentem Deum habere. Cupiam illam etiam mihi tantum dominari, & me illi tam plenè subjici. Agam immensas gratias, pro me, pro hominibus, pro omnibus creaturis, quod tantorum operum, tam nobis utilium Deo causa fuerit. Petam ab illâ, ut etiam mei dominatum acceptare velit, mihi que imperare. Submittam me illi & in æternum in omnibus secundum omnes circumstantias soli me illi servituum proponam.

CONSIDERA III. *Quid & qualis sit Dei voluntas quoad Christum Dominum?*

115. I. Christus Dominus Deus & Homo Verbum æterni Patris, unigenitusque ejusdem Filius non aliam ob causam in mundum venit, naturamque humanam induit, quāto ob solius divinæ Voluntatis placitum. Ubi enim decrevit SS. Trinitas, homines lapsos per Verbum erigere, & redimere, statim Verbum obtulit se ad exequendum hoc decretum, reque ipsâ postea tempore designato, perfecit.

Ex quo perpendam, quantæ authoritatis sit Dei voluntas apud SS. Trinitatis Personas omnes. Quod enim verbum reipsâ fecit, hoc fecisset Pater, hoc & Spiritus Sanctus. si ita decretum in illo arcano Trinitatis concilio fuisset: imò, non minùs fecit Pater dando Filium, quàm Filius dando seipsum, sicut etiam non minùs fecit Spiritus S. descendendo ad Ecclesiam die Pentecostes.

II. Humanitas Christi Domini, seu Christus Dominus ut homo, quia ex Voluntate Dei deputabatur ad maxima munera, ut ad hominum cum Deo reconciliationem, eorum à servitute peccati, & diaboli liberationem, justitiæ divinæ satisfactionem, promulgationem doctrinæ cælestis, & ædificationem Ecclesiæ, iudicium vivorum & mortuorum: ideò ad hæc obeunda, data sunt illi ab eadem Voluntate Dei, donam omnium maxima, tanta quanta nulli creaturæ, tanta quantorum creatura esse capax potuit. Dedit enim illi donum hypostaticæ unionis, & associavit illam naturam humanam naturæ divinæ, in unâ Verbi personâ, fecitque Christum Dei Filium naturalem, dedit illi Personam, & cum personâ dignitatem, sanctitatem, authoritatem Dei, aliaque postmodum infinita, quæ hanc unionem secuta sunt connaturaliter bona omnis generis.

Ex quo colligam, quàm bonum utileque sit, hujus divinæ voluntatis instrumentum fieri, ut quæ tantis auxiliis instrumenta sua instruat & det, quantis opus habent illa munera, ad quæ illa applicat. Cupiam ergo magna pro Dei, & cum Dei voluntate agere, si volo magna bona & magna auxilia ab ipsâ obtinere.

III. Si

116.

1162

xi

o: usce

1

V

117.

III. Si autem vis habere, ô homo, vivum exemplar tam efficacitatis Voluntatis divinæ quam etiam subjectionis ad illam debitæ, quid hæc Voluntas in Christo egerit, quid illi imperaverit, quomodo autem Christus executus sit, diligenter attende. Voluit ut Persona illa dignissima Verbi incarnaretur, & naturæ humanæ corporalitate uniretur, adeò, ut sicut erat verè Persona Dei ita etiam esset verè persona hominis: omniaque munera & officia personæ humanæ obiret & suppleret. Voluit ut incarnaretur ex muliere non ut sibi conderet naturam, ut Adæ, aut Evæ sed quomodo reliqui infantes concipiuntur. Voluit ut ad id uteretur quidem suâ Omnipotentia (præsertim quod ex Virgine esset concipiendum illud Verbum) atque Sipientia, attamen etiam consensum illius Virginis voluit requiri, & expectari. Voluit Matrem ejus desponsatam esse viro, ut sic videretur non miraculosè, nec ex Virgine natus. Voluit ut in forma parvuli conciperetur, & novem mensibus in ventre materno lateret, illasque angustias & tribulationes & vincula naturæ, quanquam plenè ratione utens, imò & Deum intuitivè cernens tantum tempore pateretur. Voluit eum peregrè hyspaniam, in itinere, in stabulo extra diversorium exclusum, incommodissimè nasci, rudibus pannibus involui, in præsepio reclinari, sicque celo & terra, tanti mundi Conditorem, Angelis, Pastores, Regibus, egregiè scilicet paludatum & instructum infantulum, vagientem, lachrymulas oculos funditandem, reptantem membris tenellis ubera fletu poscentem, auxilii indigentem, & ceterarum, omniaque cæterorum passionum simpliciter

more o
ostenta
tantum
homin
bum, i
venit?
cine de
hac imp
decer l
vivum
plar; si
ni volo
IV.
minem
tas, qu
tum, r
multum
redimi
ptos n
tère ad
linque
Docto
deinde
num u
se fora
ritu,
& pub
nare q
Angeli
etiam
mirare
modo,
scilicet
Spiritu
mor

more obeuntem ac patientem commonstrari, & ostentari. O vim stupendam divinæ voluntatis! tantum ausa est imperare, tantum expressit à Deo homine; fecitque Deus. O Dei Sapia, Verbum, Fili, sicine te decet? O majestas itane convenit? O creator repertorque hominum, hocine decet? Decet, quia Voluntas jubet. Si enim hæc imperare, decet Dei voluntatem, si, inquam, decet Deum velle, decet & facere. O quàm vivum mihi Voluntatis divinæ exequendæ exemplar; si modo is sim, qui imitari velim. Et quidni volo, tanto Dei hominis pro me exemplo?

IV. Et hæc quidem in infantem Deum, hominem Christum vix natum, potuit Dei voluntas, quo se postea protenderit, etsi, quia fatnotum, nil attinet dicere, quia tamen valde utile, multum attinet cogitare. Circumcidi, offerri, redimi, fugâ neci subtrahi, inter idololatrias Ægyptios nutriri, abscondi, reportari in patriam, latere ad annum 12. hinc Dei templum adire, relinquere, & contristare dulcissimam Parentem; Doctores interrogare, audire in templo; Subdi deinde Matri & Josepho per omnia ad 30. annum usque, nec ullatenus? quis aut quantus esset? se foras prodere: pœnitentium peccatorumque ritu, Joannis baptismo ablui, turbis peccatorum & publicanorum immistum: ire in deserte, jejunare quadragesimam, cum bestiis esse, cum quo Angeli esse indigni, fame confici, tentari; quid? etiam tractari & portari à dæmone. ita est, nec mirare, nec causam quære, dicit enim tibi: *Sine modo, sic enim oportet nos implere omnem justitiam, scilicet, Dei voluntatem; decuit me sic expelli à Spiritu Sancto in desertum, ut tentarer: meus*
cibus.

118.

118

xi

: usque

: I

V

cibus est, ut faciam Voluntatem Patris mei. In non erubescit, sed fatetur etiam se hæc facere jubente & cogente Dei voluntate, quam sibi non facere, nefas sit, & piaculum.

119.

V. Nec opus est recensere, quæ jam secuta sunt: Prædicationis labores, vigiliæ, inedia, æstus, frigora, pluviam, itinera, orationes, lachrymæ: conservatio cum omni generis hominibus, magnis, infimis, peccatoribus: neque meretrices aut adulteræ abjectæ; etiam se gentibus impendit, tum prædicationes, disputationes, curationes, miracula, insidiæ, fraudes, violentiæ, invidiæ, impetitiones, lapidationes, consilia de interficiendo: tandem & vis illata cum gladiis & fustibus & armis, cum ministris & militibus, & cohortibus. Emptus sanguis venundante discipulo, 30. non amplius, argenteis, & in his omnibus causæ non amplius, quam illud: *Ut cognoscatur mundus quia diligo Patrem, & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio, hæc patior.*

120.

VI. Vide verò ultra duras tragædias. Faventem, tædentem, merentem, tristem illum consolationum Oceanum. Vide orantem JESUM ad eò anxie, prostratum in genua, in faciem. Vide nubem, obnuptumvé Solem sanguineos rores guttatim stillantem; an potius vide Ocellum æterni Patris toto corpore cruentas lachrymas fudentem; Vide eundem hostibus obviam. Ah quid agis voluntas magna! jubes obviam ire, quid attinet? veniunt hostes, festinant, fati veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem quid urges? tantisper differre placeat misericordiam Christi. Nihil minus. imò *surgite, eamus*, ait Christus, ita urgebatur. Ecce appropinqua-

vit proditor, quantò ille festinat amplius, tantò ego urgeor magis obviam. Ad Judæ osculum scilicet fuit festinandum. ô! non illa paterna, non amica, non materna sunt; proditoria, hostilia, Judæ sunt. Prò quàm dura voluntatis hujus super Christum imperia! Sed dura in illum, nobis ut mollescerent ut mansuescerent. Et ita revera factum. Sed tamen nos increduli, stulti, & tardi corde ad credendum, externam speciem horremus, suavitatem internam non gustamus. At esto sint etiamnum dura, quid tum? divina sunt: Voluntatis Dei sunt. non sufficit hoc, ut fieri à nobis debeant? leviorané diané diabolica?

Deinde Christus illa executus est propter nos; non exequemur nos eadem Christi causa? Indigna voluntas Dei, quæ fiat? Indignus Christus qui exemplo sit? quam vereor, ne indignus ego, & illam facere, & hunc sequi. Quidquid est. Christus illa omnia executus est. Bibit calicem, bibit avide, avare superante etiam siti, cum facibus ad fundum etiam, dicens, & clamans, cælos terramque testans, *Sitio*: quasi diceret: meus hætenus cibus fuit Voluntas Dei Patris; jam sum satur hoc cibo, at potum cibus poscit, non est quod bibam, *Sitio*: præstet etiam Voluntas eadem mihi potum, en *Sitio*: Si iterum ab exordio usque ad hunc ipsum crucis & mortis epilogum decurrendum est, placet ire, modo sitim hanc extinguam. O ardorem! ô amorem! ô sitim! divinæ voluntatis, dignam Christo, dignam Dei filio. Mi Jesu illam tuo dono fac sentiam, fac patiar, fac illâ crucier. Sitiam siti tuâ voluntatem Dei.

112
xi
113
: I
V

121.

VII. Quæ tandem sequuntur, horret animus vincula, cædem, pugnos, raptationem, verbera, vulnera, livores, sputa, judicia, examina, alapa, falsos testes, blasphemias, accusationes, calumnias, ludibria, cum homicidis compositiones, infraque hos dejectiones, tribunalia, flagella, virgas, spinas, arundinem, purpuram, genuflexiones, feilita pocula, crucem, clavos, lanceam, necem, sepulturam: Matris præsentiam & aspectum.

122.

VIII. Sunt & illa præterea divinæ voluntatis in Christum imperia, videlicet. Triginta trium annorum spatio totum Redemptionis nostræ negotium peragere, quod uno fieri poterat momento: Ecclesiam fundare super homines. Eandem ubique gentium propagare, per rudes, vilesque ac paucos rusticulos: Doctrinam dare & spargere, omni humanæ sapientiæ oppositam, omnium studiis contrariam, communi depravata naturæ repugnantem: augere Ecclesiam motibus, cladibus, detrimentis: non in doctis humanæ Sapientiæ persuasibilibusque verbis, sed per stultitiam prædicationis salvos facere credentes: in adeò paucis, in adeò vilibus externâ specie Sacramentis merita sua deponere, eorum usum & administrationem plusquam vulgarem facere: Ecclesiam obscuritate fidei, dilatione spei, inivisibilitate gratiæ, incertitudine salutis sustentare: tyrannide principum vexare, hæresibus purgare, cladibus probare, funeribus augere, & sic usque ad consummationem sæculi perseverare. Denique tantorum laborum, sudorum, dolorum, tanti Sanguinis, paucorum tantum hominum (eorum qui sine passionis fructu pereunt)

comparatione) salutem, mercedem, & præmium recipere.

Quis non obstupescat, voluntatem Dei hæc imperantem, Christum hæc exequentem intuens? O sane magnum, aliquid hæc Voluntas est, quæ tantum potest, quæ tanti apud Christum est, cui se tantum Homo-Deus submittit: Submittit autem ad exemplum meum vel maximè, ut ex ipso discam, Voluntatem Dei nosse, amare, æstimare, exequi, inhærere illi, vivere illi, illi eviscerari, illi pati, illi perire, illi immori. O Jesu Magister mi, fac me prout melius nosti, mancipium, jumentum sanctissimæ hujus Dei voluntatis. Tibi verò ô Adoranda Dei voluntas gratulor talem servum, qualis erat Christus, sed in simul rogo, ut quæ tantum in Christum potuisti, & fecisti, possis & in me, facias & in me. Siquidem non minus ego, & sum, & esse teneor, & esse pro meâ pusillitate cupio subditus subiectus, mancipatus, divinissimæ, suavissimæque tuæ potestati, ac dominationi, quàm fuit Christus. Quidni igitur me captivas voluntas sancta? nunquid aliud vis à me, quàm ut servus tuus fieri velim? En volo: facito. O quàm felix ero tibi serviens!

123.

CONSIDERA IV. Quid sit, & qualis Voluntas Dei quoad nos?

I. Dei voluntas est nobis principium essendi. Essentiam enim & naturam, quam habet quæque creatura, habet ex Dei voluntate. Quod vel ex eo patet: Quia idè creaturæ non sunt, nec existunt in rerum naturâ, quia à Deo conditæ non sunt, non sunt autem conditæ, quia condi illas

124.

V.P. Druz. Op. II.

H

volun.

112
xi
: usca
: I
V

voluntas non fuit. Voluntas ergo Dei est omnium nostrum, hoc est omnium Creaturarum Mater, quæ nos in Ideis Sapientiæ, artiumque divinarum regulis, ac in Omnipotentiâ Divinâ tantquam semine latentes, in utero suo prima concepit, eduxit, existere, aliquidque esse ex nihilo fecit. Voluntas quoque divina, est veluti alveus quidam, & meatus multiplex, Oceanum illud Essentiæ divinæ multipliciter pro cuiusque nostrum naturæ & essentiæ existentiâ derivans.

125.

Hinc Colligam Voluntatem hanc Dei esse mihi Matris loco habendam, pietateque Matris debitâ honorandam. Colligam etiam curandum mihi esse, ne unquam hunc essentiæ, influentiarum donorum divinorum meatum & alveum in me obstruam, aut incidam, sed curabo potius quantum ex me, quàm maximum huic meatui receptum apud me facere, ut quàm copiosissime per illum ad me bona Dei deriventur: quin etiam studebo ipse huic meatui vias facilitare ad animam meam, novis ut quotidie cursibus & influxibus gratiarum cœlestium me locupletet.

126.

II. Dei voluntas est Regina nostra, & Domina. Gubernat enim nos quos creavit, providet iis, quos produxit, conservat eos, quos fecit. Obiit ergo partes nutricum, parentum, magistratum, magistrorum, pædagogorum. Hinc tota series providentiæ ejus circa nos naturalis & supernaturalis, ad eò lactea delicata, mirabilis, efficax, sollicita, ut sic curet, unum quemlibet solum ac si curet, de aliis nihil cogitet: passer sine nutu ejus non cadit in terram; capillos numeravit nostros, vestigia nostra considerat: fœnum agri tam eleganter vestit. unò verbo, tantum cura

uni muscæ impendit, & industriæ suæ dat, quantum totus mundus, cum totâ suâ sapientiâ dare illi non posset. Unus homo, si divinæ circa se Voluntatis providentiam consideraret, vita illi sua non sufficeret: sed oculi nobis non sunt ad ista qui ad vana alia oculatissimi sumus. Hoc unum punctum satis esse mihi deberet ad amandam Dei voluntatem, omnique curâ semper exequentiam.

III. Dei voluntas centrum est, ad quod omnia, & à quo omnia percurrunt. Velit nolit homo Voluntati Dei subest, & eam facit; est enim illa adeò potens & efficax, ut vel in hoc ipso quòd eam homo non faciat, faciat illam; siquidem non est sine Dei voluntate, quòd quis non faciat Dei voluntatem: non enim homo posset illam non facere, si illa nollet se non fieri. Vult ergo non fieri, quod vult fieri? ita omninò. quod enim vult fieri per beneplacitum, vult idem non fieri per permissionem: hoc est, vult fieri; sed permittit non fieri; permittit autem, quia vult permittere, suamque libertatem creaturæ conservare. Generosa nimirum est Dei voluntas: serviri sibi, & servari se vult à Volentibus, neminem cogit. Si vis, servi mihi; ego volo ut servias, tibi liberum esse volo ut servias, liber es, fac quod placet. Servis mihi? facis quod volo. non vis servire? permitto: sed tamen & sic facis quod volo; facis nimirum id, quòd ego permittere volo. at illo discrimine, quòd serviens mihi, voluntatis, quam facis, habeas præmium; non serviens mihi, Voluntatis quàm permittentem facis, habeas pœnam. Sic ergo homo peccans currit à Deo placato, ad Deum iratum: dum non vult

127.

H 2

facere

112
xi
v. usque
: I
V

facere voluntatem coronaturam, facit punituram. Et sic ad Dei voluntatem omnia redeunt, omnia currunt, ut ad centrum, sive rectâ lineâ, sive obliquâ tendant, ad centrum tendunt. Hinc colligam consultius esse voluntatem Dei facere coronaturam, quàm punituram.

128.

IV. Dei voluntas est nobis regula operandi & lex vivendi. Voluit nos sibi attendere, se nosse, secundum se in omnibus corpusve animatum pertinentibus regi. Unde omnium omninò nostrarum operationum præscripsit nobis formam præscripsit autem, vel per seipsam immediatè, vel per naturam impressam, qualis est in bestiis præscriptio) vel per rationis lumen, vel per potestates, vel per consuetudinem. Præscripsit quomodo cum Deo, cum superiore, cum pare, inferiore, viveremus; quid, quo ordine deberemus Deo, nobis, aliis, & ne multa loquar, non est actio, non est officii hominis ulla pars, cui legem non dederit Deus, juxta quam fiat. Facit nobiscum, ut pædagogus, rudem adhuc formans puerum, cui omnium agendorum, non agendorum normam dat. quæ se cum parentibus & majoribus quæ cum paribus, inferioribus, quæ domi, quæ foris gerat. pedem sine se domo efferre, a præceptis discedere non sinit; si discedat, corrigit, format aspectum, labia, manuum, digitorum etiam motus, ita agit nobiscum Dei voluntas, non discolori sumus, ac protervi. Statuam hujus magistri præcepta nosse, iisque regi, curabo discipulus non esse puer: si quid in me tale deprehendam, reprehendam, & puniam, & corrigam.

129.

V. Dei voluntas aliter nobiscum, aliter cum Irrationalibus agit. Cum illis agit, ut cum man-

cipiis

eipii, nobiscum, ut cum ingenuis. alias creatu-
 ras juxta suam regulam dirigit, ipsis regulam non
 attendentibus: unde aguntur, patiuntur, juxta
 regulam quam agunt; sunt ut instrumenta artifi-
 cum, mallei, limæ, penicilli, quibus artifex uti-
 tur in opere, sed ipsa usum sui esse nesciunt. O-
 ritur Sol, lucet, occidit: quare? non scit. rota-
 tur assiduo cœlum, quorsum? non scit. nidifi-
 cat avis, quorsum? non scit. aguntur in finem,
 sed quem, ipsæ hæ res nesciunt; in illum quem in-
 tendit Deus. Alia hominum ratio: Sumus in
 manu voluntatis divinæ, ut discipulus apud Ma-
 gistrum, cujus manum hic tenet, & ductat in
 opere, sed simul artem docet, & jubet spectare:
 non solum agit Magister, sed cum discipulo agit:
 docerque, ut sciat quid & quomodo agat. Ita-
 que voluntas Dei hominem existere vult, sed si-
 mul vult ab eo sciri, cur existat; vult illum vive-
 re, sed vult scire quare, & quomodo vivat; vult
 agere, sed vult scire quare & quomodo agat: hinc
 illi regulam ostendit existendi, vivendi, agendi,
 loquendi, cogitandi, orandi, laborandi, omnia
 operandi, non operandique, juxta quam omnia
 perficiat. Quæ hæc regula? modo dixi. Vo-
 luntas ipsa, quomodo ostendit illam? Inspirando,
 in scripturis revelando, per rationem dictando &c.
 Sicut ergo discipulus non errat Magistri ductum,
 & artis præscripta servando, sic homo Dei volun-
 tatem in omnibus attendendo. Age ut te Deus
 agere vult, omnia Sancta sunt. Et hæc esse uni-
 ca cura hominum deberet: sed proh dolor! non est,
 Vivimus & agimus vel casu, vel ex nostro, vel
 ex hominum arbitrio, non è Dei.

Ex his discam, quæ fit hominum felicitas ha- bere

H 3

130.

117
 xi
 v. usca
 : I
 V

bere hunc Doctorem! quæ felicitas eundem sequi.

2. Discam, quæ debetur gratitudo divinæ voluntati, quæ me in omnibus etiam vilissimis actibus meis dirigit per seipsam.

3. Discam, Amorem honesti, & ordinis, & regularum. Voluntas Dei tam ordinem amat, ut se totam occupet in ordine inducendo, perturbatione vero ordinis excludendâ. nullam actionem relinquit sine regula.

Hinc 4. discam, omnem regulam quamcumque non metiri ex objecto, de quo est, sed ex auctore, à quo est. Regula illa, quam despicio, Dei voluntas est, & hoc audeo?

5. Discam, summam esse felicitatem regi voluntate Dei, & ipso Deo: summam miseriam esse, recedere à voluntate Dei, quia est recedere à Deo; summam esse stultitiam, eâ uti nolle; quia hoc est Deo uti nolle. Atque id tam in parvis, quàm in magnis rebus, quia eadem est in omnibus Dei voluntas, esto non eadem quæ vult; non est autem injuria objecto & rei volitæ, sed ipsi volenti, & voluntati; quod diligenter notandum est parvarum legum contemptoribus, in Religione, in Republicâ, in Conscientiâ.

CONSIDERA. V. *Quid exigat à nobis Voluntas DEI?*

131.

Primo. Exigit à nobis voluntas Dei cognitionem, ut scilicet eam perfectè sciamus, quantum ad officium, statum, ætatem, occupationes nostras attinet. Hoc enim sublatô, frustra sunt reliqua. Hinc fons perditionis humanæ, Ignoratio voluntatis divinæ: ad eam tollendam ipse

Deus
sua e
quid
tum
crebr
meant
aliosc
Sa
rem &
cujus
Causa
Dign
Jesu
rerum
hujus
nobis
essenc
trum
Neces
mur
Ti
tium
prodi
quod
trudit
hoc r
ut sci
sua v
tolle
prom
Nihil
pram
vult c
Et q
Deus

Deus homo factus est, & Magister voluntatis suæ esse voluit, docuitque quid credi Deus, quid fieri vellet à nobis; docuit non verbo tantum, sed etiam exemplo. Ex hoc concludam crebro regulas officii mei, status, occupationum mearum relegere, expendereque me debere, aliosque ad id inducere.

Secundo. Exigit voluntas Dei à nobis Amorem & Estimationem sui super omnia, quæcunq; , cujus exemplar habemus in Deo & Christo. Causæ amoris hujus patent ex prædictis satis. 1. Dignitas hujus voluntatis. 2. Exempla DEI, Jesu Christi, Sanctorum, beatorum in cælo, rerum inanimatarum. 3. Utilitates sive effectus hujus voluntatis, quos in Deo, in Christo, quos nobis & in nobis facit: ut quod illa principium essendi nobis est Mater, Regina, Regula, centrum, omnium perfectionum compendium. 4. Necessitas: volentes enim nolentes illi obsequimur, ut supra dixi. Conf. 4. n. 3.

Tertio. Exigit à nobis voluntas Dei exercitium & usum sui. Ad hoc enim est: ad hoc se prodit: non enim gratis vult, sed ideo, ut sit quod vult. Ad hoc se manifestat & plane obtrudit infinitis viis & modis, ut exerceatur. Ad hoc minatur ingentes miseras neglectoribus sui, ut scilicet non negligatur. Nihil punit Deus, nisi suæ voluntatis contemptum & quantum punit? tolle hunc, infernus non erit. Ad hoc præmia promittit, sibi obsequentibus, ut sibi serviatur. Nihil coronat, nisi sui executionem; quibus præmiis? tantis, quantis ipsa vult, tantis autem vult quantis potest: ipsius enim velle est posse. Et quis Tibi non serviet voluntas sancta! Voluntas

132.

133.

112
xi
usca
: I
V

luntas magna! O me millies contingat mori prius, quam Tibi in puncto, & apice non conformari!

Reliquas Considerationes, nihil attinet me repetere, ne actum agam, dictumque dicam, vide supra Cap. 13. Cap. 8. & sup. Cap. 13. Cap. 14.

